

Sygn. akt II KK 301/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **K. K.**

skazanego za czyny z art. 200 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

w Izbie Karnej w dniu 26 września 2022 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 2 lutego 2022 r., sygn. akt XI Ka 910/21,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Puławach z dnia 29 czerwca 2021 r.,

sygn. akt II K 479/20,

1. oddala kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. obciąża skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

K. K. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od lutego 2020 r. do 7 marca 2020 r. w B. woj. [...], w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru prezentował małoletniemu W. D. poniżej 15 lat, treści pornograficznych poprzez wielokrotne wysyłanie w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi małoletniego zdjęć i filmów zawierających treści pornograficzne, tj. o czyn z art. 200 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

II. w okresie od 24 grudnia 2019 r. do 10 marca 2020 r. w B. woj. [...] krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru prezentował

małoletniemu K. K.1 poniżej 15 lat treści pornograficzne w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez małoletniego poprzez wysyłanie na telefon małoletniego filmów i zdjęć zawierających treści pornograficzne,

tj. o czyn z art. 200 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

III. w okresie od 13 stycznia 2018 r. do 10 marca 2020 r. w B. woj. [...], w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru prezentował małoletniemu J. J. poniżej 15 lat treści pornograficzne w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez małoletniego poprzez wysyłanie na telefon małoletniego filmów i zdjęć zawierających treści pornograficzne,

tj. o czyn z art. 200 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

IV. w okresie od października 2018 r. do 7 marca 2020 r. w B. woj. [...], w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uzyskał dostęp do treści pornograficznych z udziałem małoletniego W. D., w ten sposób, że nakłonił małoletniego do wykonania swoich nagich zdjęć, a następnie przesłania ich za pośrednictwem systemu teleinformatycznego na jego telefon,

tj. o czyn z art. 202 § 4a k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

V. w okresie od października 2018 r. do 7 marca 2020 r. w B. woj. [...], w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wielokrotnie doprowadził małoletniego W. D. poniżej 15 lat, do wykonania innej czynności seksualnej, w ten sposób, że nakłonił kilkakrotnie wymienionego małoletniego do onanizowania się (masturbowania się) i utrwalenia wykonania tej czynności poprzez nagranie jej telefonem, a następnie udostępnienia mu poprzez przesłanie tej treści pornograficznej za pośrednictwem sieci teleinformatycznej,

tj. o czyn z art. 200 § 1 k.k. w zb. z art. 202 § 4 a k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

VI. w dniu 20 lutego 2020 r. w O. woj. [...], uzyskał dostęp do treści pornograficznych z udziałem małoletniego K. K.1 (lat 11) w ten sposób, że nakłonił małoletniego do wykonania zdjęć swojej nagiej sylwetki z widocznymi narządami

płciowymi, a następnie przesłania go za pośrednictwem systemu teleinformatycznego na jego telefon komórkowy tj. o czyn z art. 202 § 4a k.k.

Sąd Rejonowy w Puławach wyrokiem z dnia 29 czerwca 2021 r., sygn. akt II K 479/20, orzekł:

„I. oskarżonego K. K. uznaje za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów wyczerpujących w pkt I -III dyspozycję art. 200 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., przyjmując, iż stanowią ciąg przestępstw, w pkt IV dyspozycję art. 202 § 4a k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., w pkt V dyspozycję art. 200 § 1 k.k. w zb. z art. 202 § 4a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., w pkt VI dyspozycję art. 202 § 4a k.k. przyjmując, iż czyny z pkt IV, VI stanowią ciąg przestępstw i za to:

za czyny z pkt I-III na podstawie art. 200 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierza mu karę roku pozbawienia wolności.

za czyny z pkt IV, VI na podstawie art. 202 § 4a k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierza mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

za czyn z pkt V na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierza mu karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności

II. na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. łączy orzeczone kary pozbawienia wolności i wymierza oskarżonemu karę łączną 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeka wobec oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego W. D. reprezentowanego przez T. D. kwotę 20 000 (dwudziestu tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w części a na rzecz K. K.1 reprezentowanego przez E. K. kwotę 6000 (sześciu tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w części;

IV. na podstawie art. 41a § 1, 4 k.k. orzeka wobec oskarżonego zakaz kontaktowania i zbliżania się do pokrzywdzonych na odległość 50 metrów na okres 10 (dziesięciu) lat;

V. na podstawie art. 93a § 1 pkt 2 k.k., art. 93b § 1 k.k., art. 93 c pkt 3 k.k. orzeka wobec oskarżonego środek zabezpieczający w postaci psychoterapii;

(...)”.

Apelacje od tego wyroku wnieśli: obrońca K. K. oraz Prokurator Rejonowy w Puławach.

Obrońca zaskarżyła ten wyrok w całości, zarzucając:

„I. na zasadzie art. 438 § 2 i 3 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść wyroku skutkującą błędem w ustaleniach faktycznych, a to obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji dokonanie przez Sąd I instancji nie swobodnej, lecz dowolnej oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów prowadzącej do poczynienia przez Sąd ustaleń na podstawie wyłącznie części okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej skutkujących błędną rekonstrukcją zdarzenia faktycznego będącego podstawą orzekania i przypisania oskarżonemu winy w zakresie zarzucanych mu czynów, a polegającej na:

a) błędnej ocenie wyjaśnień oskarżonego składanych w toku niniejszego postępowania poprzez uznanie ich za niewiarygodne z uwagi na dokonaną przez Sąd I instancji ocenę zeznań pokrzywdzonych – K. K.1 oraz W. D., a także ich rodziców, co skutkowało brakiem uwzględnienia okoliczności wskazywanych przez oskarżonego przy rekonstrukcji stanu faktycznego sprawy, podczas gdy wyjaśnienia składane przez oskarżonego w toku całego postępowania w zakresie charakteru korespondencji prowadzonej z pokrzywdzonymi były spójne, logiczne i korelowały w sposób ścisły z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie;

b) niewłaściwej, pobieżnej i mało wnikliwej ocenie dowodu z zeznań pokrzywdzonych W. D. oraz K. K.1 i uznanie ich jako wiarygodnych w zakresie zarzutów stawianych oskarżonemu podczas gdy ich zeznania są lakoniczne, zdawkowo opisujące działania, których rzekomo dopuszczać miał się K. K., a także często nieznaające potwierdzenia, bądź sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, w szczególności w zakresie czynu

zarzucanego oskarżonemu w punkcie V aktu oskarżenia, a także daty początkowej czynów mu zarzucanych (październik 2018) podczas gdy prawidłowa ich ocena z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego winna skutkować przynajmniej ostrożnością Sądu przy przyznawaniu zeznaniom pokrzywdzonych waloru wiarygodności oraz dokonywaniu ich oceny;

c) nieprawidłową, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego oraz prawidłowego rozumowania ocenę zeznań świadków będących osobami bliskimi dla pokrzywdzonych K. K.1 oraz W. D., których to zeznania Sąd I instancji przyjął za podstawę ustalenia stanu faktycznego sprawy w szczególności w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie V aktu oskarżenia, a także daty początkowej czynów mu zarzucanych (październik 2018) podczas gdy zeznania tych osób, jako osób dla wskazanych pokrzywdzonych najbliższych, z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością mogą w znacznej mierze być stronnicze i niemiarodajne, a ponadto zeznania tych osób w całości stanowią wyłącznie powtórzenie relacji przekazywanej im przez samych pokrzywdzonych bądź też ich własne domysły lub interpretacje, bowiem osoby te nie były świadkami jakiegokolwiek z zachowań opisanych w akcie oskarżenia, a to zeznań świadków T. D., W. K. oraz E. K. w zakresie, w jakim Sąd I instancji przyjął zeznania te za podstawę konstruowania stanu faktycznego sprawy podczas gdy świadkowie ci są rodzicami pokrzywdzonych, wobec czego wyraźnym jest, iż zeznania ich są stronnicze, a sam Sąd I instancji wskazuje, iż rodzice o wszystkim dowiedzieli się od pokrzywdzonych, co winno skutkować uznaniem ich zeznań za niewiarygodne, bowiem stanowiły w znacznej mierze powtórzenie oświadczeń K. K.1 oraz W. D. składanych w toku postępowania;

d) całkowite pominięcie przez Sąd I instancji przy dokonywaniu rekonstrukcji zdarzeń oraz ustaleń faktycznych zeznań świadków, którzy to w sposób odmienny konstruowali opis zdarzeń, aniżeli pokrzywdzeni K. K.1 oraz W. D. i osoby im bliskie przekazujące wyłącznie ich relację, a tym samym dokonanie oceny dowodów w sposób wybiórczy i jednostronny, podczas gdy prawidłowa analiza zeznań tychże świadków winna doprowadzić przynajmniej do przyjęcia ich za podstawę ustaleń faktycznych w sprawie, w szczególności:

1. zeznań jednego z pokrzywdzonych, J. J., poprzez uznanie ich za niewiarygodne podczas gdy zeznania tego pokrzywdzonego były spójne i logiczne, a małoletni zaprzeczył temu, jakoby oskarżony dopuszczał się w stosunku do niego czynów mu zarzucanych w akcie oskarżenia, wobec czego, jako zeznania samego pokrzywdzonego, winny być brane przez Sąd przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy;

2. zeznań C. J. oraz K. J. jako niewiarygodnych oraz nieprawdziwych z uwagi na fakt, iż złożyli oni zeznania tożsame z zeznaniami pokrzywdzonego J. J., będąc jego rodzicami, co Sąd tłumaczył faktem, iż pozostają oni w bliskiej relacji z K. K. podczas gdy ich zeznania w sposób ścisły korelowały z zeznaniami jednego z pokrzywdzonych w sprawie, a fakt ich znajomości z oskarżonym nie wpływał w sposób znaczący na treść ich zeznań;

3. zeznań świadków J. P., M. F. oraz J. R. jako pozostających bez znaczenia dla przedmiotu postępowania w sytuacji, gdy świadkowie ci posiadali wiedzę w zakresie zachowania jednego z małoletnich pokrzywdzonych, W. D., pochodzącą z całego czasookresu czynów zarzucanych oskarżonemu w zakresie tego pokrzywdzonego, to jest od roku 2018, a wskazywali na jego uwidocznioną zmianę zachowania dopiero w okresie następującym po dacie końcowej czynów z aktu oskarżenia;

e) przyjęciu za podstawę ustaleń faktycznych sprawy opinii psychologicznych dot. pokrzywdzonych ustnej oraz pisemnych sporządzonych przez biegłą psycholog J. M. podczas gdy przedmiotowe opinie były opiniami niepełnymi, niejasnymi, zawierającymi szereg sprzeczności oraz nie odpowiadającymi w rzeczywistości na tezy dowodowe postawione przez Sąd oraz obronę, a wręcz odmawiającymi odpowiedzi na postawione pytania, a nadto jak Sąd I instancji sam zauważył, niezwykle zbieżnymi w zakresie zarówno swoich treści, jak i wniosków końcowych, a zatem były one opiniami całkowicie niemiarodajnymi i nie powinny być podstawą ustaleń faktycznych sprawy;

f) niewłaściwej, pobieżnej i mało wnikliwej ocenie dowodów z dokumentów w postaci opinii o małoletnich ze szkół oraz informacji z OPS w Ż. skutkującej

pominięciem wniosków płynących z tych dokumentów, w szczególności dotyczących przyjętego przez Sąd negatywnego skutku rzekomego działania oskarżonego przejawiającego się w uwidocznionych zmianach w ich zachowaniu podczas gdy prawidłowa ich analiza winna prowadzić do przynajmniej ostrożności Sądu I instancji przy przyznawaniu zeznaniom pokrzywdzonej waloru wiarygodności oraz dokonywaniu ich oceny;

2. na zasadzie art. 438 § 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść wyroku tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez zaniechanie wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy w zakresie oceny psychologicznej zachowania pokrzywdzonych poprzez uniemożliwienie biegłej w toku wygłaszania opinii uzupełniającej ustnej wypowiedzenia się w istotnych dla postępowania kwestiach, a mianowicie: „Czy Pani biegła badała stan rozwoju seksualnego, płciowego chłopców, jak również ich tożsamość seksualną?” mimo dopuszczenia przez Sąd I instancji przy rozstrzyganiu o wniosku dowodowym obrony dotyczącym wywołania opinii psychologicznych o pokrzywdzonych tezy dowodowej obejmującej przedmiotowe pytanie;

3. na zasadzie art. 438 § 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 5 § 2 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości co do oceny zeznań pokrzywdzonego W. D. w zakresie zarzutu objętego pkt, V aktu oskarżenia na niekorzyść oskarżonego;

4. na zasadzie art. 438 § 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść wyroku, a to:

a) art. 170 §1 pkt. 2 i 5 k.p.k. poprzez zbiorcze i niezasadne oddalenie przez Sąd I instancji w toku rozprawy z dnia 9.03.2021 r. szeregu osobowych wniosków dowodowych obrońcy oskarżonego zgłoszonych w treści pisma z dnia 21.12.2020 r., a to wniosków o dopuszczenie i przeprowadzenie przez Sąd dowodu z zeznań szeregu świadków wskazanych w treści pisma na okoliczności tamże wskazane celem ustalenia istotnych okoliczności sprawy;

b) art. 170 §1 pkt. 2 k.p.k. poprzez niezasadne oddalenie przez Sąd I instancji w toku rozprawy z dnia 25.05.2021 r. wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego

o zwrócenie się do Centrum [...] - K. D. po uprzednim zwolnieniu przez Sąd z tajemnicy zawodowej na podstawie art. 180 § k.p.k. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów o nadesłanie pełnej dokumentacji z prowadzonej psychoterapii W. D.; co w konsekwencji doprowadziło do zaniechania ustalenia wszystkich istotnych okoliczności niniejszej sprawy, w szczególności sytuacji rodzinnej pokrzywdzonych, ich dotychczasowego zachowania, postawy, stopnia zdemoralizowania oraz problemów wychowawczych z nim związanych, a także przebiegu psychoterapii podejmowanej przez pokrzywdzonego W. D., które to miały istotne znaczenie dla niniejszej sprawy;

5. na zasadzie art. 438 § 1a k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 93c pkt 3 k.k. poprzez jego zastosowanie skutkujące orzeczeniem wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci psychoterapii podczas gdy w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki zastosowania wyżej wskazanego przepisu, bowiem u K. K. nie stwierdzono żadnych zaburzeń preferencji seksualnych;

6. na zasadzie art. 438 § 1a k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 46 § 1 k.k. poprzez jego zastosowanie i w konsekwencji uznanie, iż zasadnym jest orzeczenie na rzecz pokrzywdzonych zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w kwocie 20.000,00 zł na rzecz W. D. oraz kwoty 6.000,00 zł na rzecz K. K.1 podczas gdy zasądzenie tejże kwoty jest niezasadne, co więcej nawet gdyby Sąd rozważał zasadność zasądzenia kwoty zadośćuczynienia wobec pokrzywdzonych orzeczona kwota znacząco przekracza realną krzywdę doznaną przez nich przy braku konkretnych dowodów wskazujących na rzeczywiście poniesione koszty leczenia oraz inne szkody majątkowe i niemajątkowe, co winno skutkować brakiem orzeczenia przez Sąd I instancji zadośćuczynienia, względnie w sytuacji uznania winy oskarżonego zasądzeniem tejże kwoty w wysokości znacznie niższej wobec niewykazania przez pokrzywdzonych, w szczególności pokrzywdzonego K. K.1 poniesionej szkody i doznanej krzywdy;

7. na zasadzie art. 438 § 1a k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 53 § 1 i § 2 k.k. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na wymierzeniu

oskarżonemu kary przekraczającej stopień winy w niniejszym postępowaniu i niewłaściwym określeniu przez Sąd I instancji stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonego oraz uznanie, iż wymierzona kara jest karą właściwą do wypełnienia celów zapobiegawczych i wychowawczych kary, które ma ona osiągnąć w stosunku do oskarżonego;

8. na zasadzie art. 438 § 4 k.p.k. rażąco niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego polegającą na wymierzeniu wobec K. K. za czyny I-III aktu oskarżenia, jako ciąg przestępstw, kary roku pozbawienia wolności, za czyny z pkt. IV i VI aktu oskarżenia, jako ciąg przestępstw, kary 2 lat pozbawienia wolności oraz za czyn z pkt. V aktu oskarżenia kary 3 lat pozbawienia wolności, a zatem kary łącznej

4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy prawidłowa ocena okoliczności wpływających na wymiar kary za poszczególne czyny winna skutkować przyjęciem niższego wymiaru kary w stosunku do oskarżonego, a ponadto byłoby to wystarczające dla osiągnięcia celów kary, w szczególności jej celów zapobiegawczych i wychowawczych.”

W konkluzji obrońca wniosła o:

zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego K. K. od zarzucanych mu czynów,

ewentualnie, z najdalej posuniętej ostrożności procesowej o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Prokurator Rejonowy w Puławach zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym i środku zabezpieczającym, na niekorzyść oskarżonego, zarzucając:

„- obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia w postaci art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k., art. 413 §2 pkt 2 k.p.k. poprzez wadliwe wskazanie jako podstawy prawnej zastosowanego środka karnego w postaci zakazu kontaktowania i zbliżania do pokrzywdzonych na odległość mniejszą niż 50 metrów na okres 10 lat

- art. 41 a §1 k.k., podczas gdy zachodził obligatoryjny obowiązek orzeczenia wymienionego środka określony w art. 41 a §2 k.k.;

- obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia w postaci art. 413 §1 pkt 6 k.p.k. poprzez wadliwe wskazanie jako podstawy prawnej zastosowanego środka zabezpieczającego w postaci psychoterapii - art. 93 c § 3 k.k., podczas gdy nie zachodziła w niniejszej sprawie przesłanka określona w niniejszym przepisie warunkująca jego stosowanie w postaci zaburzeń preferencji seksualnych, natomiast spełniona została przesłanka określona w art. 93 c § 4 k.k. w postaci skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego jej zawieszenia za umyślne przestępstwo określone w rozdziale XXV, popełnione w związku z zaburzeniem osobowości o takim charakterze lub nasileniu, że zachodzi co najmniej wysokie prawdopodobieństwo popełnienia czynu zabronionego”

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wskazanie jako podstawy prawnej zastosowanego środka karnego w postaci zakazu kontaktowania i zbliżania do pokrzywdzonych na odległość mniejszą niż 50 metrów na okres 10 lat - art. 41 a § 2 k.k., oraz wskazanie jako podstawy prawnej zastosowanego środka zabezpieczającego w postaci psychoterapii - art. 93 c § 4 k.k.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 2 lutego 2022 r., sygn. akt XI Ka 910/21, orzekł:

„I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a. w punkcie IV jako podstawę prawną zakazu kontaktowania się przyjmuje art. 41a § 2 i § 4 kk;

b. w punkcie V jako podstawę prawną orzeczonego środka zabezpieczającego zamiast art. 93 c pkt 3 kk przyjmuje art. 93 c pkt 4 kk;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

(...)”.

Kasację od tego wyroku wniosła obrońca skazanego, zaskarżając go w całości. Zarzuciła rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to:

„I. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. przez niewystarczające i pobieżne odniesienie się do zarzutów sformułowanych w apelacji obrońcy K. K. i w konsekwencji brak wskazania lub niedostateczne wskazanie powodów, dla których zostały one uznane za niezasadne, jak również bezpodstawne zaakceptowanie wadliwej oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd I instancji, a mianowicie:

1) błędne rozważenie zarzutów z części I pkt 1 ppkt a) i b) apelacji dotyczących naruszenia przepisów art. 7 oraz 410 k.p.k. wyrażające się w jedynie arbitralnym stwierdzeniu o ich niesłuszności i bezpodstawnym zaakceptowaniu prawidłowości sposobu procedowania przez Sąd I instancji bez należytego i szczegółowego odniesienia się do całości argumentów przedstawionych przez obrońcę, tym samym zaakceptowanie przez Sąd Odwoławczy powierzchownej, jednostronnej i sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania, a także wewnętrznie sprzecznej oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji w zakresie oceny zeznań pokrzywdzonych oraz wyjaśnień skazanego, która to doprowadziła do niezasadnego przypisania K. K. sprawstwa w zakresie przestępstw z art. 200 § 1 k.k. w zb. z art. 202 § 4 a k.k.,

2) brak merytorycznego odniesienia się do zarzutu wskazanego w pkt. 1 b apelacji i ograniczenie się przez Sąd Okręgowy jedynie do jednego zdania, lakonicznie wskazującego na prawidłowość ustaleń Sądu I instancji, bez poczynienia jakichkolwiek rozważań co do wskazywanej przez obrońcę niewłaściwej, pobieżnej i znikomo wnikliwej oceny Sądu Rejonowego dowodu z zeznań pokrzywdzonych W. D. oraz K. K.1 i uznanie ich jako wiarygodnych w zakresie zarzutów stawianych oskarżonemu, w szczególności w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie V aktu oskarżenia, a także daty początkowej czynów mu zarzucanych (październik 2018), co wyraźnie uszło uwadze Sądu II instancji,

- 3) błędne rozważenie zarzutów z pkt 1 ppkt d) apelacji, dotyczącego naruszenia przepisu art. 7 oraz 410 k.p.k. poprzez zaniechanie dokonania samodzielnej oceny argumentów przytoczonych przez obrońcę, a w konsekwencji uznanie za prawidłowe pominięcie przez Sąd I instancji dowodu z zeznań świadków C.J., K. J., J. P., M. F. oraz J. R., a także jednego z pokrzywdzonych J. J., którzy to w sposób odmienny konstruowali opis zdarzeń aniżeli pokrzywdzeni K. K.1 oraz W. D. i osoby im bliskie, przekazujące wyłącznie ich relację, i w konsekwencji także zaakceptowanie wewnętrznie sprzecznej i niespójnej oceny dowodów zaprezentowanej przez Sąd I instancji;
- 4) nienależyte odniesienie się do zarzutów z pkt 1 ppkt e) i f) oraz w pkt. 2 apelacji, opartych na naruszeniu przez Sąd I instancji art. 7 oraz 410 k.p.k. poprzez zaniechanie dokonania rzetelnej analizy opinii psychologicznych ustnej oraz pisemnych, sporządzonych przez biegłą psycholog J. M., dotyczących pokrzywdzonych, z uwzględnieniem okoliczności podnoszonych przez obrońcę w treści apelacji, oraz poprzez niezwykle pobieżne rozpatrzenie zarzutu bezzasadnego uchylenia przez Sąd I instancji pytania obrońcy oskarżonego zadanego w toku rozprawy z dnia 15.06.2021 r. podczas ustnego uzupełniającego opiniowania przez biegłą, a także niewłaściwej i pobieżnej analizie zarzutu w przedmiocie wadliwej oceny Sądu I instancji dokumentów w postaci opinii o małoletnich ze szkół oraz informacji z OPS w Ż. skutkującej pominięciem wniosków płynących z tych dokumentów, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i zaświadczających tym samym o naruszeniu przez Sąd Rejonowy przepisów proceduralnych, co mimo wyraźnego wskazania uszło uwadze Sądu Okręgowego;
- 5) niewłaściwe odniesienie się do zarzutu z pkt 4 apelacji, dotyczącego naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 170 § 1, ust. 1, 2 oraz 5 k.p.k. i bezrefleksyjne podtrzymanie przez Sąd Okręgowy stanowiska Sądu Rejonowego w zakresie oddalenia szeregu osobowych wniosków dowodowych złożonych przez obrońcę w treści pisma z dnia 21.12.2020 r., a także oddalenia wniosku dowodowego w toku rozprawy w dniu 25.05.2021 r., co w konsekwencji doprowadziło do nieprawidłowości w zakresie prowadzonej kontroli instancyjnej i zaniechania wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy odnoszących się

zarówno do pokrzywdzonych, jak i oskarżonego, których ustalenie pozwoliłoby Sądom orzekającym w sprawie na dokonanie oceny ich depozycji w sposób wszechstronny i dokładny;

6) błędne zaaprobowanie przez Sąd Okręgowy oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu zarzucanego oskarżonemu, a w konsekwencji wymierzenia K. K. kary przekraczającej stopień jego winy, tj. przyjęcie w toku nieprawidłowej kontroli odwoławczej, że wymierzona oskarżonemu kara jest karą właściwą do wypełnienia celów zapobiegawczych i wychowawczych kary, które ma ona osiągnąć w stosunku do oskarżonego, a także niewłaściwe odniesienie się do zarzutów podniesionych w pkt. 6 i 8 apelacji i bezrefleksyjne podtrzymanie przez Sąd II instancji stanowiska Sądu Rejonowego w przedmiocie zasadności oraz wysokości zasądzanego od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonych zadośćuczynienia oraz zasądzenia kar jednostkowych.”

W konkluzji obrońca wniosła o:

uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie, XI Wydział Karny Odwoławczy w całości oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Puławach, II Wydział Karny, w całości i przekazanie sprawy właściwemu Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania;

ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie, XI Wydział Karny Odwoławczy, w całości i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego jej rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na wstępie należy wskazać, że kasację można wnieść od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (art. 519 k.p.k.) i tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.). Z powyższego jednoznacznie wynika, że jeżeli brak jest w sprawie uchybień

o charakterze bezwzględnych przyczyn odwoławczych, a do takich podstaw w kasacji nie odwoływała się skarżąca, dla skuteczności tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia konieczne jest wskazanie innych rażących naruszeń prawa, rzutujących na treść wydanego w sprawie wyroku, których ranga jest zbliżona do kategorii bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Naruszeniami tymi ma być obciążony wyrok sądu odwoławczego, a nie sądu pierwszej instancji, a nadto nie chodzi tylko o formalne podniesienie wskazanego wyżej uchybienia, ale o wykazanie, że w realiach sprawy rzeczywiście zaistniało i mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Analiza pisemnego uzasadnienia sporządzonego przez Sąd odwoławczy świadczy o tym, że Sąd ten odniósł się do wszystkich zarzutów podniesionych w apelacjach i nie jest rolą sądu kasacyjnego ponawianie ocen i argumentów zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Wbrew skarżącej, Sąd odwoławczy dokonał wnikliwej oceny zarzutów podniesionych w apelacjach, o czym świadczy wywód zamieszczony w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, który nie może być uznany za lakoniczny i wskazujący na niedochowanie, przy dokonywaniu kontroli odwoławczej, standardów z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. Polemiczna argumentacja zawarta w uzasadnieniu kasacji nie wykazała, by Sąd drugiej instancji dopuścił się obrazy art. 7 k.p.k., a zatem nie można uznać, że poczynił błędne ustalenia faktyczne. Nie doszło również do uchybienia treści art. 410 k.p.k., a więc uregulowanej w tym przepisie zasadzie bezpośredniości. Jej istota polega na tym, by podstawę wyroku stanowił całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Nie wystąpiła w niniejszej sprawie sytuacja, w której Sąd drugiej instancji poczyniłby ustalenia faktyczne oparte na niekompletnym materiale dowodowym. Przepis ten nie może być rozumiany w ten sposób, że każdy z przeprowadzonych dowodów ma stanowić podstawę ustaleń Sądu. Jest to oczywiście niemożliwe, gdy z różnych dowodów wynikają sprzeczne okoliczności. Z naruszeniem tej regulacji nie należy zatem utożsamiać sytuacji uznania za wiarygodne określonych dowodów lub ich części, z jednoczesnym odmówieniem tego przymiotu innym, co stanowi przecież podstawową prerogatywę Sądu. Nie można więc zarzutu naruszenia art. 410 k.p.k.

opierać na tym, że pewne dowody nie stanowiły podstawy ustaleń, jeżeli zostały rozważone, a ich znaczenie ocenione w sposób czyniący zadość wymogom art. 7 k.p.k. Jedynie na marginesie tych wywodów stwierdzić należy, że Sąd ad quem nie prowadził postępowania dowodowego, formalnie więc nie mógł dopuścić się obrazy tych przepisów. Natomiast zarzuty apelacji dotyczące tej problematyki rozpoznał, tyle że niezgodnie z wolą skarżącą.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd drugiej instancji nie kierował się motywami pozostającymi w opozycji do powyższych reguł, lecz w sposób logiczny ocenił zeznania pokrzywdzonych oraz wyjaśnienia skazanego, co doprowadziło do zasadnego przypisania K. K. sprawstwa w zakresie przestępstw z art. 200 § 1 k.k. w zb. z art. 202 § 4 a k.k. (s. 5 – 8 uzasadnienia).

Nie istnieją też żadne okoliczności, by zaaprobować twierdzenie obrońcy, że Sąd Okręgowy nie przeanalizował w prawidłowy sposób zeznań pokrzywdzonych W. D. oraz K. K.1, uznając ich jako wiarygodnych w zakresie zarzutów stawianych oskarżonemu, w szczególności w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie V aktu oskarżenia, a także daty początkowej czynów mu zarzucanych (październik 2018). Lektura s. 5 – 6 pisemnych motywów wyroku Sądu Odwoławczego prowadzi do wniosku, iż autorka kasacji nie zdołała wykazać naruszeń na tym polu, prezentując jedynie własną perspektywę na materiał dowodowy.

Nieprawdą jest, by Sąd drugiej instancji błędnie ocenił zeznania świadków C.J., K. J., J. P., M. F. oraz J. R., a także jednego z pokrzywdzonych J. J.. Na s. 6 – 7 uzasadnienia rozstrzygnięcia tego Sądu, przeprowadzona została analiza tej części materiału dowodowego i ich lektura w żadnym stopniu nie wskazuje na to, że została przeprowadzona z naruszeniem jakichkolwiek zasad obowiązujących w procesie karnym.

Natomiast na s. 7 Sąd Okręgowy w Lublinie szczegółowo odniósł się do opinii biegłej psycholog. Rozważania w tym zakresie również nie są obarczone nielogicznością, bądź nieodpowiednią szczegółowością. Dlatego należało uznać, że także w zakresie objętym zarzutem z pkt 4. kasacji Sąd odwoławczy wywiązał się

ze swoich powinności w sposób dokładny i czytelny, spełniając tym samym standard rzetelnej kontroli odwoławczej.

Sąd drugiej instancji prawidłowo też rozpoznał zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 170 § 1, ust. 1, 2 oraz 5 k.p.k., co uczynił na s. 8 pisemnych motywów rozstrzygnięcia. Zdaniem Sądu Najwyższego, uznanie przez Sąd odwoławczy, że wnioski dowodowe zgłoszone przez obrońcę nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy oraz w sposób oczywisty zmierzają do przedłużenia postępowania, było słuszne. Przeprowadzenie dowodu służy wszakże weryfikacji określonej tezy, a nie sprawdzeniu, czy istnieją jakieś okoliczności, które hipotetycznie mogą być przydatne w postępowaniu. Sąd Najwyższy nie dopatrywał się w tym zakresie uchybień. Zestawienie treści wniosków dowodowych, dotyczących dowodu z pełnej dokumentacji z prowadzonej psychoterapii W. D. która miałaby zostać nadesłana z Centrum [...] K. D. z pozostałymi ustaleniami poczynionymi w sprawie, pozwala na uznanie, że istotnie dopuszczenie tych dowodów nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia. Sytuacja osobista pokrzywdzonego nie mogła mieć przecież żadnego wpływu na odpowiedzialność karną skazanego. Sąd Najwyższy przychylił się zatem w tym zakresie do oceny poczynionej przez Sąd pierwszej instancji oraz Sąd odwoławczy.

Z kolei ostatni zarzut, odnoszący się do wymiaru kary jest zarzutem niedopuszczalnym w postępowaniu kasacyjnym. W myśl art. 523 § 1 k.p.k. kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu rażącej niewspółmierności kary. Oznacza to, że zarzut rażącej niewspółmierności można podnieść w powiązaniu z zarzutami rażącego naruszenia prawa, jako uchybienie z tymi zarzutami związane. Tymczasem z treści kasacji wynika, że został on podniesiony jako zarzut samoistny. Wobec tego, tj. zważywszy na podniesienie niedopuszczalnego zarzutu połączonego z oczywiście niezgodnym z prawem procesowym wnioskiem, kwestia wysokości orzeczonej kary nie mogła być przedmiotem rozważań w postępowaniu kasacyjnym.

W tej sytuacji, skoro kasacja w żadnym zakresie skutecznie nie zakwestionowała dokonanej przez Sąd odwoławczy analizy podstawy faktycznej

orzeczenia pierwszoinstancyjnego, a jej zarzuty nawiązywały, w znacznej części, do zarzutów apelacji zasadne było uznanie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[as]